

STORTINGET

Representantforslag 256 S

(2025–2026)

fra stortingsrepresentantene Ingrid Liland, Oda Indgaard og Frøya Skjold Sjursæther

Dokument 8:256 S (2025–2026)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ingrid Liland, Oda Indgaard og Frøya Skjold Sjursæther om å dele ut statens inntekter fra klimaavgifter til befolkningen

Til Stortinget

Bakgrunn

Norge har forpliktet seg til betydelige kutt i klimagassutslippene i årene fremover. CO₂-avgiften er et av de mest effektive virkemidlene for å redusere utslipp, ved å gjøre det dyrere å forurense og mer lønnsomt å velge klimavennlige løsninger.

Samtidig kan avgifter på utslipp være en belastning for husholdninger, særlig for dem med lav inntekt eller begrensede alternativer til fossil transport. Det er dessuten ikke ønskelig at staten gjør seg avhengig av inntekter fra CO₂-avgift for å dekke ordinær drift, all den tid målet er å komme til null utslipp. For å sikre bred oppslutning om en ambisiøs klimapolitikk er det derfor nødvendig å kombinere effektive klimavirkemidler med en rettferdig fordeling.

Forslagsstillerne foreslår å innføre en klimabelønningsordning, der inntektene fra CO₂-avgifter utbetales direkte til innbyggerne.

En slik ordning vil bidra til å styrke den sosiale bærekraften i klimapolitikken. De som har lave utslipp, vil i gjennomsnitt komme bedre ut økonomisk, mens de som forurenser mest, vil betale mer enn de får tilbake. Dette gir sterke insentiver til utslippskutt, samtidig som ordningen oppleves som rettferdig.

Forslagsstillerne mener at ordningen i første omgang bør innrettes mot CO₂-avgiften på bensin og auto-diesel, som er en av de mest synlige og bredt fordelte avgiftene for husholdningene. Samtidig bør det utredes hvordan ordningen på sikt kan utvides til å omfatte andre CO₂-avgifter.

For å ta hensyn til geografiske forskjeller i transportbehov foreslås det at personer bosatt i mindre sentrale områder, definert som områder med redusert arbeidsgiveravgift, mottar en høyere utbetaling gjennom ordningen.

Prinsipper for en klimabelønningsordning

Klimabelønningsordningen innebærer at inntektene fra CO₂-avgifter tilbakeføres til innbyggerne gjennom en direkte utbetaling per person, inkludert barn.

Ordningen skal utformes etter følgende prinsipper:

- Alle innbyggere mottar en lik grunnutbetaling, basert på hvor mye inntekter CO₂-avgiften genererer. Fremtidig opptrapping av CO₂-avgiften vil automatisk øke potten til fordeling, samtidig som reduserte inntekter som følge av utslippskutt vil redusere potten.
- Personer bosatt i områder med redusert arbeidsgiveravgift mottar et tillegg i utbetalingen.
- Utbetalingen skal være enkel, forutsigbar og synlig for innbyggerne.

Forslaget innebærer at eksisterende avgiftsinntekter omfordeles til innbyggerne. Ordningen vil derfor i teorien være provenynøytral for staten med tanke på fremtidig opptrapping. Samtidig er dagens praksis at

CO₂-avgiften går inn i statens ordinære drift, og dette må derfor dekkes inn på annen måte.

Utbetalingene kan administreres gjennom eksisterende systemer, for eksempel via Skatteetaten.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen, så snart som mulig, fremme forslag om å innføre en klimabelønnings-

ordning der statens inntekter fra CO₂-avgiften på bensin og autodiesel utbetales til alle innbyggere, inkludert barn, med høyere beløp for personer bosatt i områder som i dag har redusert arbeidsgiveravgift.

2. Stortinget ber regjeringen utrede hvordan klimabelønningsordningen kan utvides til å omfatte andre CO₂-avgifter enn CO₂-avgiftene på bensin og autodiesel, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte. For CO₂-avgifter som i hovedsak kreves inn fra næringslivet, kan klimabelønningsordningen innrettes mot bedrifter i form av omstillingsfond.

26. mars 2026

Ingrid Liland

Oda Indgaard

Frøya Skjold Sjursæther